RESIDENCE SUPERIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

TRUNG BẮC TÂN VĂN HANOI

ANNONCES
Réclames dans le 1er page . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$ 00 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Các quan phủ huyện với việc cải-lương hương-chính ở các làng

Trong tờ báo này đã có nhiều lần bàn đến việc cải-lương hương chính, mà mỗi lần bàn đến về ấy, ta chỉ có một lòng thành thiết, mong cậy về các quan phủ huyện nhận chân biện sự, đem hết thực tâm thực lực làm mọi việc hữu ích trừ hại cho nhân dân. Nay việc ấy cũng còn đương thử để tiến hành, nhưng xét cái hiện trạng trong các làng cải-lương bây giờ, thì quả nhiên những làng nào có được quan phủ mẫu công minh cẩn cẩn thể lòng bảo ban dìu dắt [illegible] rộng nom cho thì cũng đã thấy được có một vài phần lợi ích, mà những làng nào chẳng may gặp phải quan phụ mẫu người ám, người lười, người tham, người chung, thì thử kể không xiết cái tệ hư nguy cho nhân dân, tự sự nhiều dân.

Thành ra việc gì cũng việc, dù là việc công ích công-lợi to bực thế nào mà đã đến hư nguy cẩu hà, thì dù chỉ ít em phiền nhiễu mà chẳng mang có thực ích thực lợi đến ai. Thử xét những việc gọi là việc công ích công lợi có [illegible] mà chính-phủ bảo hộ từ xưa nay đã nhọc lòng vì dân ta trù-tính dự-toán như việc phát giống lúa thóc, việc phòng dịch trâu bò là những việc lo cho nghề nông của ta giống mà được tốt thêm, súc-sản khỏi tao hại; việc biến thảm nhân đinh, việc hoa đồ điền thổ là những việc lo cho cuộc kinh-tế của ta điều tỉ được ổn đáng chu-tất được quân bình; kể những việc như thế thì lợi ích cho dân ta biết là dường nào mà đến lúc thực hành cùng đối giá, cũ ghánh hỗ không một cái gì có thực ích thực-lợi cả. Hoặng lại việc gì mà có kẻ ở sự nhiều dân vào đó lừa, thì chẳng những lợi ích ấy không tỉ lấy, mà tệ hại e lại có phần thêm; tổng-lý do dân công ử, ai bảo là không nên, mà nghĩ đâu có cái tệ tranh nhau mất tiền trăm bạc ngàn, thù nhau ơ năm đơi bảy họ; sai dịch phát tiền cỗ công, ai bảo là không phải, mà nghĩ dân có cái tệ một suất phu phải khoản mấy đỗ gạo cho thầy lý, một trăm tre phải nộp mấy chục cho tổng thưa; đại để cái lối đục nước béo cò kẻ có quyền có thể thường kẻ có lợi dụng cái pháp lệnh của nhà nước mà thừa giới bẻ măng: một tỉ lương đen khổ cao chỉ cầu trời khẩn bụt sao cho quan bất cẩn dân bất nhiễn là may chứ hễ động có việc gì là việc quan, thì không luận là việc lợi hay việc hại cho mình, cũng đều mất làm mất ăn, phải bóp chắt cái của nước mất mồ hôi mà vái cả bốn phương để cầu cho thoát tội, cái tệ hư nguy cần thả ta sự nhiều dân thật đã làm cho bao nhiêu dân thật đã làm cho bao nhiêu dân thật đã làm cho trong xã hội ta đều thành bánh vẽ tất.

Việc cải lương hương-chính ở Bắc-kỳ ta bây giờ tức cũng là một việ trong các việc của chính-phủ bảo bộ hưng lợi trừ hại cho dân ta đó. Việc ấy bắt đầu thực hành đã [illegible] năm nay, nhất là từ khi quan Monguillot nhận cái trọng-trách thủ-hiến Bắc kỳ thực hành càng mau chóng lắm. Hiện nay hầu hết trong các tỉnh Bắc-kỳ không còn mấy thôn xã là không cải khoán-ước cũ, lập điều-lệ mới, bầu được một hội-đồng hương-chức, dựng được một bản sổ thu chi, kể cái hình thức cải lương thì như thế đấy, mà nghĩ đến cái kết quả cải-lương thì ai đã dám cả quyết nói ngay rằng hết thảy thôn xã nào cũng đã cải-lương hoàn-thiện cả rồi, dân đấy dân-chính đều tự mình mà dân-phong đều thuần mỹ cả rồi được chăng? như trên kia đã nói, hầu hết những lương-pháp mỹ-ý trong xã-hội ta đều bị cái tệ hư-nguy cẩu toả, tạ sự nhiều dân mà thành ra bánh vẽ tất. Nếu cái việc cải-lương hương chính này mà giữ khỏi được hai cái tệ ấy, thì chắc thế nào cũng có được cái hiệu quả tốt tươi; chứ nếu hai cái tệ ấy cũng lại xảy ra như mọi việc hưng lợi trừ hại khác như thuở nay, thì điều-lệ mới dù lập, khoán ước cũ dù thay, mà bởi được cái phí cỗ lượt tới lần lại thêm cái phí tiệc trà đám rước; bầu hương hội mà một ên tộc biểu công dẫu già hàng chục, một chân chánh-hội cũng đấu giá hàng trăm; dựng sổ thu chi mà chi một đồng biên vào sổ mười đồng, thu mười chữ biên vào sổ một chữ; dân chính tư mình, dân phong thuần mỹ chửa thấy đâu, mà dân-cao dân-chi lại thêm một cái lỗ bá bác-ước đi cho mau kiệt nữa.

Ta cứ xét ở đâu làm cải-lương mà khỏi được những cái tệ ấy như thế là toàn nhờ về cái công-tâm nghị-lực của các quan phủ huyện không ám, không lười, không tham, không những chịu làm hết cái nghĩa-vụ dìu dắt săn sóc cho dân, thì ta có thể nói quyết được rằng: việc cải-lương hương-chính mà có được cái hiệu-quả tốt sau này, không mong cậy vào các quan phủ huyện thật không còn mong cậy vào đâu được nữa. Quan Monguillot ngài rất lấy việc ấy làm cần thiết lắm, hiện đã có đặt chức quan Giám-đốc thường đi thanh-tra các tỉnh xem xét về việc ấy luôn. Tưởng các quan phủ huyện ta cũng thể cái ý tốt của người trên, nghĩ cái trách-nhiệm về việc ấy nên thư hay dở là đều tự ở mình, theo gương những bậc hiền mình đã làm được việc cải-lương cho dân nhiều điều lợi ích mà không để cho cái tệ hư nguy cẩu-thả tạ sự nhiều dân lại có xảy ra trong việc này được vậy.

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 25 Août 1925

Nước Pháp với nước Đức

Hồi 17 giờ M. De Margerie, đại-sứ nước Pháp ở Berlin sẽ giao cho chánh phủ nước Đức bức thư của nước Pháp phúc lại nước Đức về bản hiệp-ước bảo-an. Hai chánh-phủ họp ý nhau, thì ngày thứ sáu này sẽ tuyên-bố.

Nước Pháp với nước Anh

Ông Caillaux đã tới Londres tới ông Barnard đi với mai.

Sang hôm nay M. Caillaux và M. Churchill đã bắt đầu thương-nghị về cái vấn đề trái khoản một cách rất là thân-ái. Chiều hôm nay lại bàn.

Nước Pháp với bọn cộng-sản ngoại-quốc

Quan tổng-trưởng bộ Nội-vụ trục-xuất 2 người nước Bảo, 2 người Tây-ban-nha, 2 người nước Ý, đều về đảng cộng sản cả.

Tại cuộc hội-nghị quốc-tế của đảng xã-hội

Tại cuộc hội-nghị quốc tế của đảng xã-hội ở Marseille, M. Buston, là người Anh, có đọc một bài diễn-văn tán-thành bản án-văn Genève.

M. Hilsel nt, người Đức, nói nên cho nước Đức vào hội Vạn quốc, mà đừng yêu cầu điều kiện gì cả.

M. Blum bàn nên đặt một cơ-quan kinh tế quốc-tế, và nói chỉ có cách ấy làm mất các duyên cớ gây nên việc chiến tranh một cách hiệu-quả được cả.

Chiến-sự ở Maroc

Một vị thượng-quan bản-xứ có tuyên-bố với viên phóng sự nhà điện báo *Havas* rằng các chân kết liên với Abd El Krim đã bắt đầu khẩn tăng. Các chiến phần-nghĩa phải cung cấp quân lính và tiền bạc nhiều quá nên đều mong cho chóng lại được tăng phụ với quốc-vương Maroc

Tuần lễ trước đại-tướng Naulin đã đi thăm các miền rất nguy-hiểm về đường dụng binh. Ngài xét ra các miền ấy rất yên.

Thống chế Pétain đã đặt đại đinh ở Meknel

Có tin rằng ngày thứ năm này thống-chế Lyautey sẽ xuống tàu về Pháp trình bày mọi việc với chánh-phủ

Đại-tướng Daumas đã đi thăm hết nam-bộ xứ Maroc, là miền đại-tướng mới chủ-trương bình-quyền. Ngài nói các dân miền nam vẫn yên, và vẫn làm ăn như thường

Có tin rằng đã đem tướng binh như đến Alhucemas và đã đuổi hết địch-quân ở đấy.

Việc nước Lettonie

Quan thượng thư bộ ngoại-giáo nước Lettonie ngã ô-tô bị hại.

Việc nước Ai-cập

Những kẻ giết quan tổng binh nước Anh trước đây đã bị xử tử.

Hoa-kỳ với nước Bỷ

Ông nguyên-lão nghị-viện Borah tuyên-bố rằng ông sẽ công-kích bỉm giao-ước của Hoa kỳ với nước Bỷ về việc nước Bỷ hoãn trả nước Hoa-kỳ.

Lao-động với tư bản ở nước Anh

M. Cook là thư-ký của hội liên-hiệp thợ mỏ đến thuyết với thợ mỏ ở miền Amesfield có nó đến tháng Mai sang năm thì lao động và tư-bản hai bên sẽ có một cuộc xung đột với nhau, xưa nay không bao giờ thế liệt. bằng. Hiện nay đã dự bị mọi sự về việc ấy. *(Indopacifi)*

Việc Trung-hoa

Việc phục-tích

Ngày 15 a ủ tòa nội các hội họp và quyết định rằng những người bị hiềm nghi về cái án phục-tích bỏ đi không xét, G ang-cương-Hồ là người bị can thiệp vào việc đó đã được tự do ra khỏi Bắc-kinh rồi.

Con việc tử tù nhà Mãn-Thanh, thì những công-sản giao cho hội ấy viên thiện hậu coi nom, còn tư-sản thì giao cho sở cảnh-sát coi nom.

Tin Vương-thừa Mân

Vương-thừa-Mân là người đảng Trực-lệ trước bị tịch thu gia sản, trong hiện Vương ở Pạng-thiên đã được giả lại những tài sản ấy rồi.

Vương nói sẽ hết sức vận động việc xin tha cho Tào Côn.

Tin Trương tác-Lâm

Trương-tác-Lâm vì trúng thử nên bị bệnh rặng. Ở Bắc-kinh có tin đồn rằng Trương đã tạ thế, nhưng không chắc. Lại có tin rằng Trương đã khỏi rồi.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Xin quí-báo làm ơn chỉ bảo cho tôi một việc sau này, thì tôi rất có lòng cảm ơn quí báo vô cùng.

Nguyên tôi có một người em ruột, đi ăn làm đáng xa về, vợ con chưa có, ông thân-sinh tôi thì quá vãng rồi, e l rồn mẹ đang sống mà thôi, còn về phần tôi là anh đẻ lòng, vậy tôi muốn định đòi bạn cho em tôi. Nên tôi đi hỏi người vợ cho em tôi đó là người hoàng-phái, chưa gọi vợ tôi là o (cô), thời nở được mười bảy, vợ chồng hãm hút mới được sáu tháng nay, anh em đều hòa thuận cả; vợ chồng em tôi đó cũng ở chung với tôi một nhà, nhưng em tôi ngày đi tối về.

Ngày.... khi 3 giờ chiều, thì có nghe rằng vợ em tôi nó đánh mất đôi bông vàng phải đi tìm hỏi 5 giờ em tôi đi làm về, hỏi đến vợ nó, thì trong nhà đâu nói rằng nó đánh mất bông đi tìm, thì cũng cho là sự thường, nên không cần tìm kiếm làm gì. Song tối lại chẳng thấy về, đến mai sáng tôi ra o đi tìm, mà cũng chẳng thấy tin tức gì, vậy em tôi đã có làm t bằng với lý-trưởng lân cận và ông chủ nó cũng ở với tôi một nhà. Sau lại có trình với quan Phòng-bản ở bản tỉnh nữa.

Nếu như người vợ em tôi đi, nó làm điều gì, hoặc là chẳng tìm được nó, thì anh em tôi có phải lỗi gì chăng?

Vậy xin quí báo làm ơn chỉ bảo cho, kẻo anh em tôi mong đợi lắm.

LỜI ĐÁP. — Cứ như lời ông nói trong thư đó thì em dâu ông vì lỡ đánh mất đôi bông vàng mà sợ nên phải đi mất. Nếu không phải là vì đánh đập gì và nếu đã trình quan chức cùng báo tin cho gia-quyến người ấy biết thì anh em ông không bị lỗi chi hết.

Nếu người vợ tự tiện bỏ nhà chồng đi không xin p ép nhà chồng thì chính người vợ lỗi mất lỗi.

Ph. h-L.

Tự do diễn đàn

Một điều nguyện-vọng chung của người Nam-Việt

Tôi được xem số báo Trung-Bắc ra ngày 18 Août 1925 về bài xã-thuyết của H. T. B. tiên-sinh bàn về điều theo tờ báo tây mới đây để xin chính-phủ xóa bỏ cái điều lệ cấm-thúc thân thể của các nhà chủ nợ đối với người vay. Lời lẽ của tiên-sinh bàn thực là xác đáng và công, suốt cả bài câu nào cũng có ý sự tích lợi cho nông mà bàn. chứ không thấy lấy một câu nào là câu tư-vị bản nào cả: thực là một bài bàn có giá-trị, đáng khâm đáng phục.

Tôi cũng nhân theo bài ấy mà góp ít lời lên trên tờ báo để cho rõ thêm cả đ ều hại về cái nạn cho vay, trong ủng không phải vô ích.

Sự cần thúc thân thể về việc nợ nần, thực là một điều rất đau đớn cho các nhà ng ệo thường bị điều đó mà man phải tán-mạt, còn nhà cho vay lãi cũng nhờ điều ấy mà mau được phong-phú. Cái nạn dìa-bát ở xứ ta xưa nay, các báo nói cũng đã nhiều, mà kêu cũng đã khản, tưởng không cần phải nói nhiều làm gì cho phí giấy mực mà làm nhọc mắt độc-giả chư-tôn; chỉ xin nói ra sau đây vài khoản tôi độc cần tay nhà nghề mà nghe thôi.

Ở đời ai là người không muốn cho thơm danh đẹp giá, của lại muốn sự đến đ ều phải cần-thận thúc thế lắm gì? Xét cho kỹ những người đi chịu bó tay chui vào nằm ở tỉnh-đường-phòng trong nhà pha, là toàn những người bất đắc dĩ mà phải chịu cả quả thực gia-tình cùng về sỏ xuất lắm, mà cũng đã trăm phương nghìn kế để chống-cự cho thoát nạn cực nhục ấy, không xong thì mới phải chịu vào nằm tù một chỗ phải chi nhà giàu có lòng cố cấp thì đã bắt phải làm văn tự gấp bội nhị bội tam lần, cũng đành liều mạng mà làm liều cho qua buổi, rồi sẽ lo liệu về sau; vì cớ lắm người đang đi làm việc bị tù nợ mà phải bỏ mất việc làm, công người đương đi buôn bán bị tù nợ cũng phải bỏ mất việc buôn bán; lại có chữ nhất nhật tại tù, thiên thu tại ngoại, nên ai ai cũng lấy sự phải ở tù là một điều rất cực nhục hơn các điều khổ sở khác. Bởi sự điều ấy là điều cực-nhục nên nhà giàu được tỉ lệ lại càng làm giá.

Người nào mà họ lỡ chịu phải phí một tháng là tám đồng bạc cơm nhà pha, là người ấy họ đã biết cách bớp nặn không sao cho ra tiền nữa thì họ mới chịu bỏ tù. vì họ đã nghĩ chán rồi, họ chỉ mất mỗi tháng có tám đồng bạc cơm mà may ra có ai sợ xấu hổ cố lo cố chạy, đem trả cho họ thì họ lại được phát tài thêm, mà rất ra có ai nghèo nàn lắm phải ngồi tù nợ mãi thì họ chỉ phí mỗi tháng có tám đồng bạc cơm mà thôi, cái phí ấy đã thấm đâu với cái lợi tọ rúc rỉa xưa nay từ lúc cho vay cho đến khi bỏ ngục.

Họ cho vay có hai lối rất độc:

1) *Lối cho vay vốn năm lãi chạy.* — Lối cho vay vốn năm lãi chạy, nghĩa là vốn cứ để yên đó, còn lãi thì cứ phải trả dần, ví dà: có ai vay họ 100 đồng thì ngay lúc bắt đầu lập khế họ đã bắt người vay phải làm tờ lên 150 đồng, (ấy là nói nhà cho vay nhẹ dậy, còn thường ra cứ lệ cho vay 100 đồng làm giấy thành 200 là lệ riêng của nhà ng ề vẫn thường thế) nạn sáu tháng phải trả cả vốn lẫn lý quốc lệ, song lãi họ cứ lấy mỗi tháng là 5 đồng hoặc 7 đồng (tùy theo họ giao-ước khi đến vay, song có nhẹ nhất cũng là 5 đồng) lấy mãi cho đến khi nào người vay có đủ 160 đồng đem đến trả, lúc ấy mới cho rút giấy vặn-tự về, nếu có chậm lãi một tháng nào thì họ đã dậm dọa đi thưa đi kiện, vậy các độc-giả thử nghĩ mà xem, người mà đã phải đi vay một cách đắng cay như tôi đã còn khi nào có được một lúc một trăm đồng để mà chuộc tờ vặn tự về, đến nỗi làm hộc cơm ra mà chạy cho ra mỗi tháng 5, 7 đồng, còn có tháng chạy chưa ra thay, huống chi chạy tuổi nào cho ra được một trăm bạc mà trả; ấy nếu chạy không ra mà trả là họ dọa đi thưa, người vay có sợ có kêu van thì họ lại bắt làm tờ lại, hoặc họ bắt kể lãi nay kể vốn thêm lên tới họ mới nghe, như trong văn-tự đã bị biến lên trước 100 t. ành 150 đồng rồi thì bấy giờ họ bắt làm thành 200 đồng, ấy là họ còn tử tế đấy, nếu không tử tế ra là cứ theo luật riêng của họ thì quá hạn không trả phải nhất nhị nhì nhị, nghĩa là văn-tự 150 phải liền lên thành 3,0 đồng; nên không nghe họ thì lấp tức về bán nhà bán ruộng mà trả cho mau, không thì họ vác giấy ra tòa, cai phí tổn lên này tiền nọ cũng khổ bằng mấy cấp viết chồng lên; bởi thế mà có người vay chỉ có 100 đồng phải trả lãi đến 5, 6 năm rồi vẫn chưa hết vốn, đến lúc kỳ cùng nợ vẫn còn nợ mà lại quá hội phần khi vay nữa.

2) *Lối cho vay góp.* — Lối cho vay góp này lại càng độc hơn nữa. (lối cho vay góp này nguyên xứ ta không có, mới truyền nhiễm ra từ khi có mấy hiệu Ấu-độ đến giờ mà thôi) Cách này độc hơn cách trên nhiều; vì dụ lúc bắt đầu làm tờ vay 100 đồng, (nói đại khái) tiền hành bộ kẻo nài phải viết tờ thành 200 đồng trả làm 10 tháng, mỗi tháng là 20 đồng, trong 10 tháng là hết nợ không phải lãi lờ gì nữa, ai có kỳ kèo mãi thì cũng phải đến 100 làm thành 150 đồng thì họ mới nghe mà cho vay; nếu trong vòng mười tháng mà trả được sòng phẳng thì thôi vì như có tuiền một vài tháng thì họ lập tức bắt phải trả ngay một lần, chưa hết hạn cũng vậy v theo lệ riêng của họ, vì dụ 150 đồng phải trả làm 10 tháng, mỗi tháng là 15 đồng. trả đến tháng thứ bảy bị thiếu còn 3 tháng nữa là 45 đồng phải đem trả tất toi họ mới nghe, nếu không muốn trả cả thì phải làm tờ vay mới lại là 90 đồng trả làm 10 tháng mỗi tháng 9 đồng, nếu trả nữa chừng lại thiếu thì họ lại cứ chiếu theo tiền lệ mà lập tờ khế lại, nếu không nghe họ đem ra tòa toàn. thì tòa con cu thì giờ đâu mà xét cho dẫn nông nỗi cay chua hiểm độc của bọn họ để lập tâm hại người tự bao giờ cho đấy tài tham của họ. Tòa có xét đến cái ẩ ẩn ấy, cứ việc xử theo phép công bằng, cứ chiếu theo văn-tự bao nhiêu thì bắt kể vay phải trả bấy nhiêu mà phải chịu thêm liền lãi theo lệ nhà-nước; người làm việc nhà nước thì một phần, người buôn bán và người thương thì ba phần, bạn trong một hai tuần lễ phải đem trả cho nhà nọ, phiền chẳng trả sẽ bắt bỏ tù và tịch biên gia-sản.

Bởi cách ấy mà tiên-sinh nói rằng: nhà giàu mạnh bỏ tù, nhà nghèo mạnh vay bướng là rất phải. — Song xét cho kỹ mà xem nếu cách nhà giàu làm nghiệt như thế, thì nhà nghèo không làm giấy vay bướng cũng khổ, vậy nên họ phải cố liều mà làm giấy bướng cho qua buổi phải bắt túc bây giờ đã, vì họ cũng nghĩ đại rằng: nếu ta xoay được mà trả it nhiều cho chủ nợ thì có lẽ họ cũng châm-chước cho các món hiện gấp và lý về sau này chứ có ai lại là người tăng tận lương tâm mà bắt ta trả thực, ngờ đâu quân hút mà còn có b.ắt thương ai, còn chỉ biết lấy người vào cạm là vét cho đến kỳ sạch mới chịu nhả ra, khi đó họ đã biết không thể nào hút ra được tiền nữa thì họ mới ra độc thả mà bắt bỏ

tô, cái người nợ lúc ấy tặng quà phải liền, đành chịu ngồi tù từ nợ, bởi thế mà phải chịu tiếng là mạnh vay bướng.

Đành rằng Chính-phủ nghị đặt cái điều lệ cấm-thúc tiền thê về việc nợ nần, là Chính-phủ có ý để răn người ta biết sợ bị cấm tù mà thư thế là sự xấu hổ phải nên chừa đi, chớ nên vay liều vay lĩnh mà bại vào thân thể lại bị mất danh giá, chứ Chính-phủ có ngờ đâu đến cái thể-đoan khéo khôn của con nhà nghề cho vay hại người đến cách khốn khổ dường ấy. Vậy xin các người ở lòng tốt nên nhân-từ, nên mở kêu luôn với Chính-phủ bỏ cái điều lệ ấy đi cho, thời cái nạn đã bắt ở xử là có ngày phải đến hết nọc, vì đã bỏ cái điều-lệ cấm thúc thân thể ấy đi rồi, thời nhà nghề cho vay không còn vịn vào thế lực nào mà làm hại người, tất ăn ổn là họ phải đem của ra xoay nghề buôn bán khác mà làm ăn, lúc đó có lo gì đến câu của Tiên-sinh nói công nghiệp và thương-nghiệp ở nước nhà không mau chấn hưng nào.

Tôi cũng đã nghĩ một bài để kêu xin Chính-phủ tăng món bài các nhà làm nghề cho vay thêm lên cho nặng, còn nhà nào chưa có món bài thời phải bắt nộp ngay, mà xin định cho một thứ thuế nặng hơn các thứ thuế nghề buôn khác; song sách đã cũng không có thể liệt nọc được, chỉ có cách xin xóa điều lệ cấm-thúc thân-thể là hơn hết. Mong thay!

T. Th. T.T.T

Tin sau cùng

Việc Y-tế ở các thuộc-địa

Quan thượng-thư bộ Thuộc-địa muốn mở mang việc y-tế ở thuộc-địa và nhân cho số thầy thuốc được sẵn, nên ngài có đệ trình quan tổng thống Doumergue một bản nắc-lên định rằng sinh-viên ở trường thuốc Hanoi, trúng-tuyển vào các trường của sở y-tế ở những trường đào-tạo nên các thầy thuốc ngạch thuộc-địa, mà có cam đoan làm việc trong ngạch ấy mười năm thì được cái đặc ân nhập tịch dân Pháp. Nó sinh-viên lấy vào các trường ấy số hạn chế một số nhỏ mà thôi, và những người ở được tính hạnh kiểm rất tốt mới được vào.

Việc ở Syrie

Cứ như tin tức ở Syrie gửi đến thì số tổn hại của Pháp vẫn đúng như lời đại-tướng Sarrail trình trước, và đại-tướng lại có gửi số kê danh hiệu mười người rõ rang. Số tổn hại ấy là tám trăm người, là kể cả người chết, người bị thương, cùng người mất tăm tích, chứ không phải như lời các báo Anh nói rằng tổn hại những 2000 người đâu.

1.500 quân Djebel Druse tiến đến Damas, bị tàn bay và khí-binh của Pháp đánh cho tổn hại rất nhiều.

Chiến sự ở Maroc

Hai nghìn gia-quyến Isonis đã trở về các xứ ở và đi đem về sự-vật về. Một nửa châu Isonis đã xin đầu hàng.

(*I dopacifi*)

MỘT NHÀ GIÀU BẬC NHẤT THẾ GIỚI

Khi ta nói đến của cải của ông Carnégie, ông Morgan ông Rockefeller cho đến sự-nghiệp làm cửa của ông Henry Ford, bay công cuộc buôn bán của ông Hugo Stinnes, những qua là những nhà mới giàu có được trăm ba mươi năm, mà cái giàu có ấy chưa chắc đã bền vững được bao lâu.

Các nhà ấy mà so với nam-tước Mitsui Hachiroemon người Nhật chưa chắc đã ai giàu bằng, mà nam tước lại có thể nói rằng được là giòng giõi mất nhà giàu bền nhất thế giới.

Thực thế, các nhà triệu phú Âu Mỹ như ông Stinnes, ông Ford, mới nổi lên giàu có được ít lâu nay. Ông của ngày xưa chưa ai biết đến, chứ như nhà nam-tước Mitsui nước Nhật là một nhà bắt đầu làm giàu từ thế kỷ thứ XVI mà đến giữa thế kỷ trước đây, của cải tinh ra đã được hai chục nghìn triệu viên rồi. Hiện nay lời truyền của nhà nam tước chạy khắp các miền bể Thái-bình-dương, bước bàn thường vàng họ cầm không gì thiêng một thứ gì.

Ông tổ nhà Mitsui là Hachitobe, thuở nhỏ là con nhà nghèo mà đến năm 1691 ông mới, tự đã trở nên một nhà buôn giàu nhất Ấn độ và Viễn-đông. Ông buôn lấy chữ tín làm gốc. Ở nước Nhật, lấy chính ông đề xướng lên việc bán giá nhất định, và mua hàng bằng tiền-tệ trước nhất. Cứ như lời chỉ trong hiện buôn của ông thì những người làm công được việc cho hiện không phải đuổ bao giờ; và khi ông người lấy chết, vợ hóa con cái lại được trợ cấp tiền. Ông lại trông nom sự vệ-sinh rất việc bảo-hộ cho người làm. Điều bắn có lời, người làm công cũng có phần, có lẽ công việ thế cho nên thế kỷ XVIII đến giờ, việc buôn nhà họ Mitsui không có xảy ra việc đình công bao giờ. Trong việc buôn bán của hiện lấy, ông Hachiroben công sang kiếm được nhiều điều rất hay. Sổ sách ba trăm năm gần nay còn giữ lại được xem ra tinh tế chẳng kém gì các nhà buôn Âu-Mỹ bây giờ. Thời bấy giờ các chi điếm các nơi của hiện Mitsu trao đổi lẫn bạc với nhau, số bề đồng thì ngân-đơn, sai thế cách giống như giấy séc bây giờ. Ông Hachirobe lại là người đặt ra việc quảng-cáo trước tiên ở nước Nhật. Thường cứ đến mùa mưa, thì hiệu ông đem đủ ô ra cho khách đi coi, mà ai đi vào cũng có tiền hiệu buôn của ô ấy để cỡ lòng tưởng, thành thử những người vào đi của hiệu tấp đều là những người vào hàng cả, không cho là hoàng-gia. Trước khi ông mất thì hiệu ông được cử vào giữ ngân hành của hoàng-gia, từ đấy những người kế nghiệp vẫn được hoàng-gia tin cậy như thế; đến khi nước Nhật thông thương với Âu, Mỹ, thì chính hiệu buôn của họ Mitsui giao thiệp với các nhà buôn Âu-Mỹ trước tiên. Từ khi hiệu ấy giao thiệp với Âu Mỹ, thông-thạo các phương-pháp khoa học, thì hiệu lại mua được các mỏ sắt, mỏ đồng rất lớn ở Á châu, cho nên về các nghề buôn mới, hiệu Mitsui gì cũng chiếm được chủ quyền.

Đó là việc làm giàu của họ Mitsui, còn việc giữ của cũng lại khéo lắm. Cái cách giữ của họ Mitsui tóm lại có hai điều, một là trong nhà phải kém nước, hai là của cải không chia. Cứ theo như di chúc của ông Hachirobei, thì của cải của ông để lại không được chia, quyền hành giao cả cho người trưởng, người trưởng có trách nhiệm trông nom việc buôn bán làm ăn. Dù các lại nói cả đến việc dựng vợ gả chồng, nàng dâu họ Mitsui dù người nào có chịu khó làm ăn mới được họ nàng công nhận là người trong họ, người nào lười biếng hoang toàng, ông trưởng đã phán không không cho lấy, thì dẫu kiếm đến đâu cũng không ăn thua nữa. Người trong nhà ai nấy tự bổ mình đi, chỉ biết giữ gìn của chung mà thôi. Cả họ ai lấy công ăn ở cần kiệm không ai ưa những thói xa hoa và lối Việc gì cũng do ông trưởng quyết nghị cả nhà ai nấy đều phải theo.

Nhà Mitsui được giàu có thịnh-vượng như ngày nay, chẳng những là nhờ được ông tổ có tài có chí hơn người con cháu kế tiếp nhau làm lụng chăm chỉ trong 300 năm có lẽ công cũng tại là nhờ về cái giáo-dục riêng của người Nhật khéo làm cho người Nhật giữ lòng phục tòng, biết tuân lý luật, và giữ điều nghĩa vụ và quên cái quyền gì đi vậy.

ĐÁM TANG MỘT NGƯỜI NAM VIỆT Ở HƯƠNG-CẢNG

Trong số tình Đông Pháp đóng ở Sài-gòn đã báo-hộ kiều-dân Pháp ở tây, từ đó nọ đến giờ mất cả thảy là năm người, người vừa mới mất là M. Nin ở Ninh-Tang.

Hôm vừa bị ốm thì đã mang tờ Quảng đông về Hương-cảng để đến trị ở nhà thương Pháp, song cũng vì sức bạo lâu thì mất. Hôm sau tế cất đám để rồi đưa địa Happy Valley. Trong số những người đi đưa đám đến tận mộ có quan lãnh-sự Pháp Vress đo Courbial thuộng thủ tộ người đứng bắc-đầu bội-tinh và mấy ông nội viên hội Ái-hữu của kiều-dân Việt-Nam ở Hương-cảng. Ông Courbial có đọc một bài điếu-văng tỏ lòng mến tiếc một người binh đã bỏ mình vì nghĩa-vụ. Rồi ông lại ca-tụng những tính tốt của người Nam-Việt và kể riêng M. Tang có làm hết bổn phận trong khi đóng ở ngoại-quốc. Ông thay mặt Chính phủ dân-quốc cho buồn cùng gia-quyến M. Tang và nói nhà nước không bao giờ quên rằng người đã vì nước Pháp mà bỏ mình trong khi làm việc nghĩa vụ.

Ông tiếp xoáo Đức đại biểu hội Á-châu các kiều-dân Việt-Nam ở Hương-cảng thay mặt gia quyến M. Tang cảm ơn ông Courbial đã có lòng quá khen người tử sĩ và đã có lòng mến-đó đưa đám đến tận mộ.

(Lược dịch báo *Morning Post*)

NƯỚC-CHANH HIỆU T. B.

TỐT NHẤT, RẺ NHẤT, LẠNH NHẤT

BÁN BUÔN TẠI:

173, Phố Hàng-lư (cạnh Đình) Hanoi

VIỆC HANOI

Thời tiết

7 giờ 29 độ

10 giờ 32 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất một tạ	11 50
nhì	10 35
ba,	9 85
Thóc hạng nhất	6 45
Hạng nhì	6 45

Giá bạc. Kể từ ngày 26 Août 1925 giá bạc ở kho Nhà nước định là 12 f. 20

Thị giá quốc tế. — Ngày 24 Août 1925: 45 55 59 00 48,00 46,60. 72 30

Số tiền Đông-dương phải cung cấp về quân-phí. Khoản tiền các thuộc-địa Pháp thuộc về bộ Thuộc địa phải cung cấp về quân-phí trong năm 1925 mà nghị-viện đã bỏ phiếu thì định là 29 200.000 francs. Trong số ấy thì một mình Đông-dương phải chịu 25 triệu, còn Afrique Occidentale française thì 2 triệu 50 vạn, Madagascar 1 triệu 20 vạn, Antilles và Réunion 50 vạn.

Cái lập thảo xã. — Phần làng Bố xuyên, thuộc tổng Lực-hạo, huyện Vũ tiên, ở về mé tả-ngạn sông Trà-lý nay hiệp lập làm một làng, đặt tên là làng Bố-xuyên-tả và sáp-nhập với ông Cát đàm phố Thế-nịnh.

Làng Dao-tân, thuộc tổng Lạc-đạo, huyện Vũ tiên nay sáp nhập với ông Cát-đàm, phủ Thái-ninh.

Ông Lamarche sắp chưa tìm thấy! — M. Lamarche là chủ một trường kỹ nghệ ở đường Carreau đã đâu mất đi hơn mười năm nay mà chưa tìm thấy. Quan tư-pháp có thông tư đi các tỉnh để hỏng sức tìm nhân dân trong hạt có thấy ẩm tích gì chăng thì nên để cho về nhà thấy đâu có. Nghe nói quan ấy ông tuổi làm mà còn đi đâu ăn đấy cả gì.

BÁN một cái xe auto Dodge mấy tốt giá rẻ có nhiều đồ phụ.

Hỏi tại sở Vernet-ud & Gravereaud 3, Bd Rialan, Hanoi

TẠI RẠP CHỚP BÓNG FAMILY CINEMA

Phố Hàng Buồm

Từ thứ bảy 22 tới thứ ba 25 Août 1925

chiếu phim tình Annam

TOUT POU MAUVAIS SUJET

Do hai nghệ-sĩ đóng, đoàn rất vui vẻ, nhiều Tuồng và các bạn đồng-nghiệp hoan-la nguồn An-nam đóng trò rất khéo, rất buồn cười!!!

Bắt đầu từ thứ tư 26 Août 1925 trở đi chiếu phim ảnh tiếp-tuyết 14 hồi

LA FILLE DU CIRQUE

Chuyện rất vui. — Nhiều cảnh làm trò xiếc rất khéo. — Mỗi tuần lễ chiếu 4 hồi. — Mỗi chương trình 2 hồi.

Aluminium

lè xe vải cá bông-hôr mạ vòng hành chúc tạ cao

NGUYỄN-HỮU-THÀNH

N° 217 Phố Hàng Bông — H.

Hưu trí. — M. thôi-đông cô MM. Yvon là quan Công-sứ Hà-đông làm chủ tọa MM. Trần-văn-Thông tổng-đốc Nam-định, Nguyễn-năng Quốc, tổng đốc Hưng yên là hội-viên sẽ họp để xét xem có nên cho M. Đặng trần-Vĩ là tuần-phủ hạng nhất, M. Bùi-kiêm-Chi tri-huyện hạng nhất, M. Phạm văn-Kỉ tri-châu hạng ba tại Hải-ninh về hưu-trí không.

Mấy kỳ thi cho những người không có văn bằng. — Kỳ thi thư ký vào ngạch tòa sơ năm 7 septembre này là kỳ mở cho những người không có văn-bằng gì, ngoài số người đã tuyển được ngót năm trăm rồi.

Kỳ thi vào phủ Toàn-quyền cũng mở cho những người không có văn bằng cũ để rồi ra cũng dễn bấy nhiêu.

Nạn ô tô. — Hồi 3 giờ rưỡi hôm 24 Août, chiếc ô-tô số 1452 của phủ Toàn-quyền trong có M. Le Prévost là chánh phòng quan lại ngồi, khi đi ngã tư đường Rollandes và Richaud đụng phải chiếc ô-tô số T. 2095 của M. Lécorc é, Quan chánh phòng quan lại Le Prévost bị nhiều vết thương gẫm.

Tôi muốn bán cái nhà số 61, ở phố hàng Bạo, (Hanoi), ông bà nào muốn mua, xin hỏi tại nhà số 57, ở phố ấy.

AU CINÉMA TONKINOIS

14 rue des Éventails, Hanoi

Từ ngày thứ sáu 18 đến ngày thứ hai 21 Septembre 1925

Một phim rất là lung

MOUTY BANK

Có một vài người kịch trứ-danh Hoa-kỳ.

Trong chuyện

Một tay đua-tài cầm máy ô-tô

Một phim hài-kịch làm tan-nát phần

Thực là một cái thú-đoan ghê gớm trên một ô-tô thì rất là

TẠI TRƯỜNG TIỀN ÍCH

Quan Đốc-to Bi-co-mân

Có phòng khám bệnh tại phố hàng Bút số 33 Hanoi

Y-khoa bác-sĩ Sarraillé

Số nhà 5, phố Thợ nhuộm Giây nói 395

NHÀ ĐỂ CẦN THẬN

51, Phố Mã Mây, Hanoi

HIỆU BÁO-CHẾ:

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

MẪN MỘT QUYỂN MẪU HÀNG

(CATALOGUE) GỬI BIẾU

PHÒNG THĂM BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thường trú tại Hà-nội từ tháng Bắc đến tháng Tám

Người chuyên về bệnh khoa tại bệnh viện Tuim Tây, Rotat Cas blacos Port Saïd Ai cập Ba

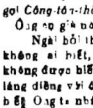
Người ốm nên đến nhà, chữa mắt cả các trẻ con, nhất là bệnh đàng mắt

KHÁM BỆNH: Sáng đến 9 giờ rưỡi

XIN GIẤY LÀM BỆNH: Sáng 8 giờ

Phòng thăm bệnh từ 2 giờ 1/2 đến 4 giờ

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montéro

74, RUE PAUL BERT HANOI

MỚI BÁN THUỐC:

Le Peptofer Jaillet

là thứ thuốc bổ rất thật hiệu

MỚI CÓ, LẠI BÁN CHỊU

Các thứ tủ sắt đựng bạc, đủ các thứ kiểu lớn nhỏ, khóa kín, có combinaison, bán chịu được trả tiền làm nhiều hạn. Xin mời đến hay là viết thư về hỏi nhà «LA PERLE» 11 và 13, phố Tràng-thi (Rue Borgnis Desbordes) Hanoi.

Ngạch học-chính. — M. Le Mireur, giáo học thượng hạng ngoại hạng, bậc sơ-học, tại trường Bảo-hộ, đã có nhiều đơn xin, nay được đổi làm đốc học trường Pháp-Việt con tại ở Phủ lý giáo-thụ và kiêm việc thanh tra các trường tư thục tỉnh Bắc giang.

Tòa án binh. — Đến thứ năm 27 août này, tòi 7 giờ sáng, tòa án binh sẽ họp để xét xử các việc sau này:

Việc Nguyễn-v Cầm, lính khố-đỏ, thuộc về binh Bắc-kỳ Lữ hai, can việc ăn cắp.

Việc Ng-văn-Ri cai khố đỏ, Đoàn-văn Ru và Lý-Tôn, lính k. đỏ đột tuộc về binh Bắc kỳ thứ hai, can việc ăn cắp.

Việc Nguyễn-Quan, lính khố đỏ, cũng can việc ăn cắp.

Đâu súng. — Người Mèo tên là Sa Lao-Yao ở Đồng văn (Hà-giang), vì trẻ nải đánh mất khẩu súng Remington, nay phải bồi lại kho bạc món tiền là 80$.

Những gian hàng ở Hội-chợ, nổ bắt đầu cho thuê từ 1er Juillet sau.

Số 26

THUỶ-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Khi gặp có khách đến, hai người cùng vào nghỉ ở. Vân đến trong phòng, cởi giầy mời ra, rồi đặt giầy lên làm lễ tiến. *Bái tôn hỏi Lý qui* rằng:

Bây giờ bác thế nào?

Lý qui lấy tay dỡ chân rồi thở dài mà đáp rằng:

— Bây giờ hai ống chân này mới phải là chân của tôi!

Bái tôn bảo *Lý qui* sửa soạn cơm ra, cùng ăn rồi lấy rượu nóng rửa chân cho người đi ngủ. Đến đầu canh năm trở dậy, súc miệng, rửa mặt, ăn cơm chay, tỉ tê tiễn trọ, rồi hai người lại ra đi.

Đi chưa được ba dặm, *Bái tôn* lấy giấp-mũ ra mà bảo *Lý qui* rằng:

— Hôm nay tôi chỉ được cho bác hai cái, để bác đi được thì-thể một chút.

Lý qui nói:

— Tuổi tay nỡ! Tôi không dám để cho bỗ bước nữa!

Bái-tôn nói:

— Bây giờ tôi cần theo lời tôi, nay tôi cũng bảo để có việc cần, há phải là chuyện trò chơi! Nếu bác đợ quê tôi tôi làm cho bác lại được đứng đỉnh ở đây như chỉ bằng bỏ qua rồi lại sang *Kế châu* làm *Đường Công tôn thắng* tiên-sinh trở về, bấy giờ sẽ thu bác về.

Lý qui vộ-vàng kêu lắ g:

— Vâng! Xin ông cứ buộc.... Xin ông cứ buộc.

Hôm ấy *Bái-tôn* và *Lý qui* mỗi người chỉ buộc có hai giấp-mũ, rồi dùng thiệp thần-hành cũng nhau ra đi. Nguyên cái phép thần-hành của *Bái-tôn* muốn cho đi thì đi muốn cho đứng thì đứng, từ đấy *Lý-qui* không khi nào còn dám trái lời. Trong khi đi đường, đành phải ăn cơm chay vậy.

Hai người đang phép thần-hành, chỉ đi trong ít người bóm, đã đến ngoài thành *Kế châu*, tìm vào nhà trọ nghỉ. Qua ngày hôm sau, *Bái tôn* giả dạng làm người để xin, đi vào trong thành hỏi khắp mọi nơi, mà suốt ngày hôm ấy, không một người nào biết *Công-tôn thắng* tiên-sinh là ai cả.

Hai người cùng về nhà trọ. Ngày hôm sau, lại cùng vào trong thành, tì-tê-la khắp ngõ hẻm hang cùng, mà tìm hết một ngày, cũng chẳng được tin tức *Công-tôn-thắng* tiên-sinh ở đâu cả.

Lý qui rộng lòng sốt ruột, cứ bảo rằng:

— Một ông đạo-nhân ẩn mày ấy không biết có ẩn nấp vào đâu, hay qúe tôi trông thấy thì chỉ tâm đầu lối về nhà *Tống* đại-huynh là vậy.

Bái-tôn lườm *Lý qui* một cái mà bảo rằng:

— Bác nay lại muốn sinh sự đây! Không nhớ bữa trước đã bảo thế nào!

Lý qui cười mà đáp rằng:

— Không dám! Không dám! Tôi nói đùa như thế mà thôi!

Bái tôn lại còn trách *Lý qui* một hồi, mà *Lý qui* không hề dám cãi. Hai người cùng về nhà trọ yên nghỉ. Ngày hôm sau dậy sớm đi dạo tìm các nơi hương-thôn tì-trấn ở phía ngoài thành.

Bái-tôn gặp ông cụ già nào cũng cất chào để hỏi thăm nhà *Công tôn thắng* tiên-sinh ở đâu, thế mà tinh không một người nào biết cả, *Bái tôn* bỏi thăm cả thảy đến mấy mươi chỗ.

Buổi trưa hôm ấy, hai người bụng đã đói mèm, trông thấy bên đường có một cái hàng bán mì ống, mới định vào ăn tạm đỡ. Khi vào tới nơi, các bàn ngồi ăn đều chật cả không chỗ nào bỏ không.

Hai người còn đang đứng ở giữa lối đi thì người bán hàng chạy lại hỏi rằng:

Hai ông muốn vào xơi mì phải không? Mời hai ông tạm ngồi chung với ông cụ già này một bàn cũng được!

Bái-tôn trông thấy ông cụ già ấy đang một mình ở chiếm một cái bàn lớn, mới cứ đầu chào rồi ngồi đối diện quay lại phía trước mặt ông cụ già. *Lý qui* thì ngồi ở bên cạnh *Bái tôn*.

Bái-tôn gọi nhà hàng lấy bốn bát mì, lại hỏi *Lý qui* rằng:

— Tôi ăn một bát, bác ăn ba bát, phỏng có đủ không?

Lý qui nói:

— Đệ tử nào được! Cứ bảo làm luôn năm bát, tôi ăn cũng hết!

Người bán hàng thấy vậy, cũng phải buồn cười, *Lý qui* đợi mì không thấy mì đem đến, chỉ thấy bưng vào các bàn ở phía trong, trong lòng đã có ý bồn-chồn nóng nảy.

Sau lại thấy người bán hàng bưng một bát mì khói lên ngi-ngút, rất ở trước mặt ông cụ già. Ông cụ già chẳng nhường-nhịn chi cả, cầm đũa ăn ngay. Bát mì ấy còn nóng, ông cụ già đang cái đầu ngẩng ăn.

Lý qui tức tối, gọi người bán hàng mà mắng rằng:

— Mày để cho bố mày đợi hàng nửa ngày trời không được bát mì mà ăn!

Lý qui vừa nói vừa đập tay vuông bàn một cái thật mạnh, làm cho nước mì nóng bắn cả lên mặt ông cụ già, mà bát mì ấy thì sợ lật xuống.

Ông cụ già nóng nảy, tóm lấy *Lý qui* mà quát mắng rằng:

— Mày dám làm đổ bát mì của ta là nghĩa thế nào?

Lý-qui nắm bàn tay lại, oan đánh trả ông cụ. *Bái tôn* vội-vàng đứng dậy ngăn-cản, lại xin lỗi với ông cụ mà rằng:

— Cụ chớ chấp hắn làm chi, để tôi xin đền.

Ông cụ già nói:

— Ông không biết tỏ. Lão đi đường còn xa lắm phải ăn ngay để còn về nghe giảng-thuyết, nếu chậm thì không kịp.

Bái-tôn hỏi rằng:

— Thưa cụ! Dám hỏi cụ người ở đâu? Và nghe ai giảng thuyết?

Ông cụ già đáp rằng:

— Lão nguyên người ở dưới núi *Nhị tiên* và huyện *Cửu-cung*, thuộc hạt *Kế châu* đây, nhân vào trong thành mua thứ bảo-hương đem về và muốn lên núi nghe đức *La-chânnhân* giảng-thuyết cái phép trường-sinh bất tử.

Bái-tôn nghĩ thầm: Cụ lỗ *Công-tôn-thắng* tiên-sinh ở chỗ này chăng! Liền bỏ ông cụ già rằng:

— Trong làng cụ ở, có ông nào ở gọi *Công-tôn-thắng* bao không?

Ông cụ già nói:

Ngài bỏi thăm người khác, chứ không ai biết, vì có nhiều người không được biết ông ta. Lão đây ở làng diềng với ông ta, cho nên mới biết. Ông ta nhà có mẹ già, mà sớm nay vẫn vào đi vân-du các nơi. Thỉnh thoảng thấy gọi là *Công-tôn thắng* ở *Nhất thanh*, ngày nay bỏ cả họ tên, chỉ gọi rằng là *Thanh đạo-nhân*, chứ cái tên *Công-tôn-thắng* là tục-danh ta kia thì bấy giờ không còn ai biết nữa.

Bái-tôn lại hỏi ông cụ rằng:

— Từ đây đến nơi *Nhị tiên ở huyện Cửu-cung*, đường xá xa gần thế nào? *Thanh-đạo-nhân* bây giờ có nhà không?

Ông cụ già nói:

— Núi *Nhị-tiên* cách đây đó hơn mươi nhăm dặm, *Thanh-đạo-nhân* nguyên là một người cao độ của *La-chân-nhân*, khi nào ngài lại có cho đời đi đâu!

Bái-tôn nghe nói, xiết bao mừng rỡ, với vàng giục nhà hàng lấy bát mì ông cụ già còn ăn. Ăn xong, tính trả tiền hàng, rồi ba người cùng nhau đi ra. (*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của **HOÀNG-THƯỢNG**

Theo bác-sĩ thì chẳng ai là dám, cũng không như có mấy thứ thuốc về những bịnh lạ, làm tro-cười cho trẻ con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Rượu này đã kế-cứu [illegible] thuốc và tính-chất [illegible] phương Đông mà [illegible] cho bịnh-nhân [illegible] dùng [illegible] Xưa nay chưa [illegible] đã dùng mà chế [illegible] thứ hạng rất rẻ [illegible] 1$25 một chai con, từ [illegible] mai giờ lên sẽ trừ [illegible] lồng, tùy theo nhiều [illegible]

[illegible] miễn không cần [illegible] về những bịnh kì-dị [illegible] là mất theo hạ về [illegible] cho trẻ-con, là [illegible] những truyện khó tin. [illegible] giữ có kiến-thức chẳng [illegible] Đã vậy, giá [illegible] là rất quí, mà vị-tất [illegible] công-hiệu cho [illegible] thứ người bán-xứ

Bao-chế MONTÈS

54 bis Đường tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ 12 tờ báo này.

Hiệu Hiệp-Thành

Hiệu cơm tây Hiệp-thành số [illegible] phố Bờ hồ (Bd Francis Garnier) từ khi có M. Chính ở Pháp về làm quản-lý thì mở-mang hơn trước nhiều, mới thuê thêm một cái nhà lầu ở số 33 phố Gia ngư liền đấy để làm phòng trọ. Không dâu lịch-sự, sạch-sẽ, mát-mẻ bằng! Có để phòng tắm và chỗ để xe ô-tô.

BÁN GỖ:

Lim, vụ, lạp đủ các sắc, ván sàn, giui nhà, than cát và than mỏ.

Có gỗ ở cửa lối đem về.

Bán buôn và bán lẻ.

Hỏi lại hiệu **Nguyễn-đức Mai**

Hanoi: *phố bờ sông, số 4, téléphone N° 404.*

Haiphong: *Phố trường Bách-nghệ, số 20 (rue de l'Arsenal) téléphone N° 389.*

Hệ đông Gare Thượng tín số 2.

DELEULE & DETOUILLON

76, Phố hàng Trống, Hanoi

CÓ BÁN:

Xe đạp và xe máy ở Mĩ-Âu hiệu «TERROT» và «ALCYON»

Đủ phụ tùng các thứ xe đạp, xe mô-tô, xe ô-tô

Súng đi săn

Hiệu VERNEY CARRON

Xưởng chữa xe ô-tô

Xin đến hỏi giá

HÀNG CƠM MỚI

[illegible] mở hàng cơm Phú Lợi, ông mới mở [illegible] CƠM TÂY ở phố Hàng Trống [illegible] CHEZ PHONG [illegible] phong tiện [illegible] thực-khách [illegible] MAY XONG, MÔI AI CŨNG [illegible] Quý-khách [illegible] Hàng [illegible] Hanoi [illegible] Téléphone [illegible]

Nay đương mở rộng thêm nhà để thu-dụng thực-khách. Hàng-hóa mới. Tiếp khách đông. Giá hạ. Xin mời lại xem.

Kính cáo.

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

Các tiểu-thuyết và các sách cải-truyện quốc-ngữ mới xuất-bản muốn đem gửi bán tại Haiphong được cẩn-thận và tiện-nang cho khách, xin gửi thẳng cho **NAM TÂN**, bán sách số 54 phố Bonnal, Haiphong bán giấy.

Hiệu kim-hoàn

昌 建

HOÀNG-QUANG-THIỆN

Bijoutier

CERTIFICAT D'ART DECORATIF

Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chu-đáo về bằng tốt nghiệp về nghề chạm chỗ tại trường Công-nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, nung đúng tuổi. Các ngài chiếu cố tại xin sửa xin chắc được vừa ý, không phải lo ngại điều gì.

TRÀ SÂM MẬU

Sâm-sinh muốn có
Về ai một chuyến giao-hữu
Mùi phúc nghìn năm rượu
Sâm-Mậu đem khen mỹ-sĩ.

Bài này có ngụ ý tán là «SÂM-MẬU TRÀ» vậy. Thứ trà SÂM-MẬU này ai cũng phải công là ngon, hương thơm ngào ngạt. Giải là hàng nhất trong các thứ trà. Các ngài chiếu cố mua cho. Xin mời đến số 59, phố Hàng Ngang và các nơi đại-lí kể ra sau này:

Nam-định: Hợp-thái-xương, Hằng-mậu, Công-phát, Quảng-ký và Đi-thịnh.

Hải-dương: Phúc-nguyên, Nguyễn-tâm-Ký, Thuận-phát-hương, Thụy-ký-xương, Chấn, Hưng-xương long.

Hải-phòng: Bảo-sinh-đường, Lợi-sinh-đường, Đào-hoa-hiên, Anh-lợi.

Lạng-sơn: Chí-hưng

Hưng-yên: Bảo-sinh-đường, Kiến-hưng.

Thái-bình: Tiến-hưng long, Nguyễn-cát-thuận.

Phú-lý: Quảng-sinh-đường.

Thanh-hóa: Sinh-ký, Đại-hương.

Nghệ-an: Vạn-minh, Lục-ký.

Bến-thủy: Vinh-phát.

Thuận-hóa: Gia-thái.

Ninh-giang: Ngọc-[illegible]-hương.

Yên-bay: Đức-[illegible]

HIỆU SÂM-MẬU

số 59, phố Hàng Ngang, Hanoi

kính cáo

Dạy thể thao. — MM. Trương-Mỹ, cai, và Nguyễn-trọng-Thượng, cai, ở Ninh-bình, kiêm việc dạy thể-thao tại các trường Pháp-Việt tỉnh ấy, đã được phụ cấp mỗi người mỗi tháng 2$.

Trục xuất cảnh ngoại. — Hai người Trung-hoa là Chim-a-man và Chong-Nhan-Pou vì không có trú sở nhất-định nhờ Công-đường đều phải trục ra khỏi thuộc-địa.

Một tên kẻ trộm đám người. — Đêm 23 Août 11 giờ, có một tên trộm vào một nhà ở trong trường Đấu-xảo, người nhà nghe tiếng động, chạy ra bắt lấy thì thằng trộm liền rút dao đâm người ấy vào ngực, nhân cơ-hội ấy lẩn, phải kẻ riêng ra vào nhà hương. Thằng trộm xét ra tên là Ng.-văn-Quý đã phải giải nó ấy vào tòa án.

Người bình-sĩ. — Các bình-sĩ có tên sau này đều được thưởng:

Vì có công trạng

Thăng lính bình-nhất đội trưởng suất đội (6 1): M. Ng.-văn-Chu, quán làng Mai-động, tổng Hoàng-mai, huyện Hoài-long (Hà-đông).

Thăng chánh-binh phó đội trưởng (8 1): M. Phan-đức-Sửu, quán làng Hoàng-hà, tổng Hoàng-quan, phủ Lạng-giang (Bắc-giang).

Thăng chánh-cai phó đội-trưởng (9 1): Ng.-văn-Quí, quán làng Ngọc-loan, tổng Anh-hoàn, châu Tuần-lim (Cao-bằng).

Vì lâu năm

Thăng chánh quản-cơ (4 1): MM. Ng.-v-Cần, quán làng Lục-á, tổng Yên-xá, huyện Kim-động (Hưng-yên), Trần-viết-Nhân, quán làng Phú-gia, tổng Hướng-đạo, huyện Kim-sơn (Ninh-bình).

Thăng cấm binh chánh-đội (5-1) MM. Vong-theng-Gông, quán làng Dương-xá, tổng Hàm-hợ, châu Hữu-lũng (Hà-bắc), Đoàn-v-Chấm quán làng Bức-phong, tổng Hồi-xuyên, huyện Gia-lộ (Hải-dương); Ng.-văn-Cẩm, quán làng Giao-phong thượng, tổng Sĩ-lâm, phủ Nghĩa-hưng (Nam-định).

Thăng lính bình-nhất đội trưởng suất đội (6.1); MM. Võ-hữu-Đạt, quán làng Đào-khê, ở Nghĩa-hưng. Võ-Tân quán làng Khương-thượng, phủ Yên-khánh; Phạm-công-Lang, quán làng Võ-song phủ Thái-ninh; Nguyễn-kiến-Diễn, quán làng Cổ-dung, huyện Kim-thành; Lộc-a-Nhi, quán làng Ninh-dương, châu Moncay; Nguyễn-huy-Chiến quán làng Đức-thắng-hạ, phủ Nghĩa-hưng; Lăng-tiến-Hiếu, quán làng Bái-điện Nam, châu Hà-cối; Nguyễn-Bản, quán làng Ngọc-hải, huyện Võ-giàng; Đỗ-Trác, quán làng Bình-điền, huyện Ý-yên; Ngô-Bản-Bính, quán làng Hiền-thọ phố Phố-yên; Nông-tsịch-Tân, quán làng Hồ-toàn, thôn Thoát-lang, Đinh-văn-Cước quán làng Chiêu-đôn huyện Gia-viễn; Ninh-văn-Hòa, quán làng Như-đô, tu-la Kim-sơn; Ng.-v-Lang quán làng Tinh-đa, châu Thạch-lâm; Nguyễn-văn-Quí, quán làng An-xá, phủ Nam-sách.

Thăng chánh đội-trưởng suất-đội (6 2): MM. Võ-Thiệu, quán làng Đông-nhuế, phủ Kiến-xương; Lương-văn-Am, quán làng Mộc-lộc, châu Quảng-uyên; Ngô-văn-Định quán làng ngọc-lâm, phủ Lạng-giang; Ngô-văn-Năng, quán làng Diên-phong, châu Vinuyên; Tạ-đình-Sơn, quán làng Ankhê, huyện Dạ-tiên; Đinh-v-Oanh quán làng Cốc-phong, phủ Khoái-châu; Ng.-văn-Giang quan làng Bảidương, phủ Hoài-đức. Trương-văn-Hòa quán làng Hạ-bài, huyện Thanh-trì.

Ngạch tòa sứ. — M. Trần-phương-Thê, thư ký hạng nhất ở Lạng-sơn, nay đổi về Hải-dương, thay M. Vi-minh-Phương.

M. Tô-thiện-Thuật thư ký tập sự ở Sơn-tây, về sức-lực, phải thải hồi M. Nguyễn-văn-Tước, thư ký hạng năm, bết hạn nghỉ, nay bổ đi Sơntây, thay M. Tô-thiện-Thuật.

Ngạch cảnh sát. — M. Phạm-văn-Gếp, linh cảnh sát ở Moncay, vì có tội nặng, phải cách dịch.

M. Trương-văn-Gai, cựu lính cơ, được bổ làm linh cảnh sát ở Phúcyên, niên-hạng 112 đồng, thay M. Trần-phụ-Trương từ dịch.

Không phải chó dại. — Con chó của M. Rez ở đường Cairean số 27, cắn phải cậu Malbe 7 ở phố Richaud độ trước thì nay xét ra không phải chó dại.

Tin vặt. — Ng-văn-Lương 32 tuổi quán làng Bồ-xá (Hà-đông) và Ng-văn-Miệu 31 tuổi cũng ở Hà-đông bị bắt giam về tội bội-tín của M. Trần-Kỳ 45 tuổi ở số nhà 4 phố Cha Thờ 150 đồng bạc chỉ.

Ng-văn-Văn-Trung 31 tuổi, làm *chauffeur* trình rằng mất trộm các quần áo đáng giá 61 đồng.

VIỆC BẮC-KỲ

PHÚC-YÊN

Vũ lộ hoàng ân. — Bà cụ Ng-thị-Niên là thân mẫu ông Ng-khắc-Toàn tổng cựu-phẩm văn-giai, chánh tổng hội làng Kim-xán, huyện Kim-anh, tỉnh Phúc-yên mới ân thưởng 4 chữ vàng «Tết hạnh khả phong» Quí biu về vang tuyệt! Bà xưa rất có đức-hạnh và hiếu-thảo, trong họ ngoài làng ai cũng có lòng kính trọng.

Của-phẩm, Ng-khắc-Cơ lai cảo

PHÚ-THỌ

Thuyền chuyển. — M. Ng.-văn-Niên sắp ra Trị-chá là người cần-thận hiền-lành, tính ưa nhà-mỹ, làm việc đã lâu năm, nay đổi lên ga Lâng-Khay, ai nghe tiếng cũng lấy làm tiếc.

Chuyện xe hỏa. 10 giờ tuổi sáng hôm 24 août này, ông cũng [illegible] Nguyễn đã khởi hành. Anh em bè [illegible] quen biết ra ga tiễn chân đông lắm. Xin kính chúc ông cùng gia quyến thượng [illegible] L. lai cảo

Bị cô cắn. — Hôm 24 tây, một đứa bé con 13 tuổi tên là N.-t-Kính là con Ng.-Lê-Đạt ở phố thứ nhất [illegible] con của một nhà [illegible] phố ấy cắn phải bắp chân phải, thì quan trên [illegible] cho đưa đi cứu [illegible] tương. Hai ba ngày buổi chiều hôm ấy và con cho lại nhỏ ở số [illegible] ấy để xét.

VIỆT-TRÌ

Lại sắp có tuồng cải-lương! — Cũng như ngày thấy ba lần năm nay, có một bọn bốn anh ông-tử bột, ăn bận rất sang, tiếng là lưu lãng đến ở Việt-trì, người thì gánh vết đi bán tuồng cải-lương, người thì gánh cười võ bọng, đồng bạc trắng, ăn vận sang, người thì bán vé làm cho những người ở thành phố đều nào đông về cuộc vui hiếm có mà bỏ tiền ra mua vé trước sợ hết. Có ông nói, cứ ở để bị chúng lừa, chúng chẳng bị tội gì mà kéo nhau trốn lên Phú lang-thương. Đến đấy, chúng cũng lại đương đi như ở Việt-trì thì bị quan chánh sở Pháp-thọ báo tin bắt giải về Pháp-thọ. Lúc quan trên bỏ tên và trát quan thì chúng kì-ai lặng nhẳng cuối cả về ở Saigon với nhau đi luôn. Mà đứa phải hai thì ba, và ba đứa mỗi đứa năm thì sáu, thì cả bọn hơn 24 anh đã hết bạn ở nhà phố Phú thọ ra rồi. Xem ra mấy người ấy chưa chắc đã chen cái thói đi lừa lọc của thiên hạ nữa đâu: nghe thấy nó ở nhà-hè mẹ góp nhỏ mãi mỗi được hơn chục đồng bạc gửi cho chúng dùng khi ở nhà pha được ra thế mà đã thấy đứa mất quần áo, đứa cắt sợ mía, lấy nợ ở kia, ăn ứng cả lên và lại bán với nhau đi luôn không về nhà nữa! Chúng lại còn một số tiền khá to nữa mới lấy ở tòa án Phúthọ ra. Tiền này lũ người ta mới bắt có tìm thấy ở trong lưng chúng nó, nhưng vì không có ai thưa gửi gì, cho nên số bạc vẫn là của ông Cái thối người mắc lừa rồi, chỉ muốn im chuyện cho nên những kẻ đi lừa vẫn đi tứ-tung. Chúng làm gì có số bạc to kia và lại có cả mấy cái xuyến vàng nữa lại khéo ăn cắp của chị em nào đó thôi.

Bốn tên đi lừa đã hỏi ra là lí Lê-văn-Chạch 25 tuổi ở phố Muối, tỉnh Lạng-sơn; Ng-mạnh-Cư 19 tuổi, ở số 26 phố hàng Than, Hanoi; Đỗ-v-Hoàn 7 tuổi, ở Thư[illegible]-cốc, huyện Gialộc (Hải-dương), mỗi tên phải 5 tháng tù và Ng-đình-Bắc 19 tuổi, ở Huệ-tr., huyện Kinh-môn (Hải-dương).

Bắt được một tên đại bợm. — Tên Nhân là một tên đại bợm nó đi lừa lọc của người ta không thiếu đâu, từ lâu nay nó đi kiếm ăn nơi nào, nếm vừa rồi nó lại giở về Việt-trì thì đã bị sở tuần-sảnh tóm được và đã giải lên tòa án Phú-thọ.

VIỆC TRUNG-KỲ

BẾN-THỦY

Ân thưởng kim tiền. — Mới đây M. Trương-đắc-Dzu làm thầu khoán Công-ti Đông-Pháo Lâm-chính hỏa sơn (Sté Indochinoise Forestière et des Allumettes) được ân-ưu đệ nhị hạng kim tiền, vì đã làm được nhiều việc tốt ích và có công lao với công-ty ấy lắm. Ông Dzu là người rất chăm chỉ về đường thực-nghiệp, nay được ân thưởng như vậy thực là xứng đáng. Vậy xin có lời mừng ông.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Bản hội xin có mấy lời kính cáo để liệt-quý chư-tôn biết rằng tối thứ tư 26 août (tức là mồng tám tây) và tối thứ sau 28 août 1925 (tức là mùng 10 tháng 7 tây), bản-hội diễn tích hát cải lương thì có nhờ được ông Sênh nổ ông Vương hữu-Phú công với tay-tử theo về các tối âm nhạc ta và Saigon đến giúp bản-hội để họa các tối đàn nhị tạo tối mới chế ra. Lại có một tay giỏi về nghề hát tuồng tàu sẽ đến hát các tối hát ấy trong những lúc ha-man thay cảnh và trong giờ nghỉ. Ông Sênh và ông Phú là những tay có danh tiếng ở Hanoi về các tối đàn nhị, vậy xin các quý-khách ha-cố đến xem đông cho khỏi phụ công của bản-hội bao giờ cũng vẫn tân các cách giải trí rất nhã để hiến các ngài một cuộc mua vui rất đặc-biệt.

Tối thứ tư 26 Août 1925

GƯƠNG TÀY LIẾP

(tối thứ I)

Vở chèo cải-lương soạn thành hơn 30 điệu hát, đã diễn được vài lần được các quý-khách cho là vui và hợp với thời lý thời nay. Các ngài đến có lòng chiếu cố đến xem rất đông. Nay bản-hội có nhận được nhiều thư của các ngài ở tỉnh xa và ở một vài công sở bảo diễn lại, vậy bản-hội xin lĩnh ý các ngài được vui lòng. Xin các ngài giữ cho ngồi trước và xin đến sớm cho, vì tích hát này có nhiều điệu hát hay và nhiều câu hát mới, nên đúng 9 giờ tối đã khai diễn cho kịp hàn giờ nhà nước đã định. Có bán vé trước từ tối thứ ba.

Tối thứ năm 27 Août 1925

CẢI LIỄM LÊN CUNG GIẶNG

Phí bạch thảo ý lân thập triện

Tích hát mới soạn rất là vui tro — Tích hát nước nhà. Bản-hội nhiệt thành tìm hết tay dàn vào sự kì-cứu dịch đem các tích ở trong sử Nam, cùng những truyện có tích của nước Nam nhà ngày trước truyền lại mà diễn khai diễn ra làm các vở hát cải-lương để thay những tích hát cũ của nước Tàu. Song những tích hát hay mới soạn thành ra chương-trình chia phong cảnh để diễn con nhà các điệu hát hay làm đúng câu hát cổ chuyện sáng để các quý-khách xem sau các ngài bình phẩm sự tích có nào hay hèn. Tân-hội sẽ xem-kết cải-lương hát hay.

Xin đến hiệu Cordonnerie DUC-LONG Sellerie 58 phố Tiên-Tsinh Hanoi mua bộ đồ sư khác, kẻo có ngày nguy đến tính mạng, vì ở đây có nhiều [illegible] mua lại PHẢI rất bền và đẹp.

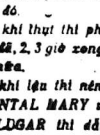

Catalogue France sur demande.

HỠI CÁC NHÀ MẮC BỆNH XUYỄN, BỆNH HEN!

Đừng thấy mắc bệnh mà để sẵn lòng, nên dùng thuốc ABYSSINIE EXIRARD (REMEDE-ABYSSINIE en POUDRE) bằng bột, bằng thuốc á nói, tại thấy đã chữa ngay, và khỏi tuyệt). Đã bởi trong một cái đờn, hoặc trên một miếng giấy-khai mà đốt, rồi thu cái khói thuốc, thì hộp tức đó ngay. Cứ thử mà xem, sẽ thấy kiến-hiệu là thường. Hãi thuốc quốn Abyssinie Exirard (CIGARETTES d'ABYSSINIE EXIRARD), công hiệu-nghiệm lắm.

Trên các hàng quán chung quanh hộp thuốc có in sẵn hiệu sau này mới là thực hiệu:

Có bán tại: H. FERRÉ & Cie, 28, Rue Richelieu, Paris, và các hàng Bao-chế.

Gửi bán tại: BLANC, Hanoi / MONTÈS, Hanoi

NHÀ BÁ-CHUỘNG

TỔNG LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: *Santalol*

chất: *Salol*

và chất: *Uroformine*

Giá 1$20 một hộp

BỆNH LẬU

Thụt bằng thuốc LUGAR mà chữa lậu thì không gì hiệu bằng.

THUỐC THỤT LUGAR có nhiều chất quý ở loài thực vật, trị trùng lậu thì chóng quá; mà nhất là chữa không cần-thận nó nặng lên thì THUỐC LUGAR càng nhậy lắm.

THUỐC THỤT LUGAR không có mùi gì cả; giá dụ ống tiêu tiện thấy nóng hay khó chịu mà dùng ngay thuốc đó, thì lậu có gần phát ra càng tị hẳn.

Hễ muốn giữ không mắc bệnh lậu, thì giao hợp xong rồi, dùng ngay THUỐC THỤT LUGAR.

Cứ thấy đau ống tiêu tiện thì trong một ngày thụt 3, 4 lần.

Thụt sẽ để thuốc trong ống tiêu tiện độ 4, 5 phút, rồi sẽ nắn nắn ống đó.

Trước khi thụt thì phải nhỏ tiêu tiện đã, 2, 3 giờ xong rồi lại tiêu tiện nữa.

Trong khi lậu thì nên uống thuốc SANTAL MARY và thụt THUỐC LUGAR thì dù bệnh nặng thế nào cũng phải tiêu diệt.

Thuốc thụt Lugar. . 1$75

Thuốc Santal Marg. . 1$00

Bán tại nhà báo chế CHASSAGNE số 59 phố Paul Bert, Hanoi.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

ĐỒ DÙNG VỤ KHAI TRƯỜNG NÀY:

Cartable Annamay, gây cứng, bằng vải, quai bằng len 24 c/m.	3 fr. 00
Musette dùng cho con trai, toile façon cuir, grain maroquin 32 c/m.	6 fr. 00
Serviette toile extra forte, façon cuir noir, grain maroquin, 2 soufflets 37 × 26.	18 fr. 00
Serviette cuir jaune façon porc 37 × 26.	48 fr. 00
Tự vị Larousse classique illustré 1.100 trang đóng bìa rời, gáy bằng vải.	16 fr. 50
Hộp đựng bút bằng gỗ sơn, có nắp kéo ra kéo vào được.	4 fr. 00
Trousse d'écolier, có 19 cái đồ dùng.	

QUẢN BÚT WATERMAN

Đã các kiểu bút máy bán giá thư giá bên Pháp.

60. — 110. — 125 — 160 và 180 fr. 00

Toute Pensable N° 40

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Lại về chốn cũ

Hiệu **LỢI-THÁI** *bán đồ vàng bạc có lời kính-cáo để quý-khách gần xa được biết nay bản-hiệu lại giọn về nhà cũ số 108, 110, phố hàng Bạc, Hanoi*

Quý-khách chiếu cố xin cứ gửi thư và tiền đặt về, bản hiệu sẽ chiếu theo thời-giá mà gửi hàng đến tận nơi.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bảo-chế MONTÉS

54 Phố Paul Bert, Hanoi

Trong những độ trái nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc là

Cachets du Docteur Rascol

0$ 60 một ống sáu cachets

祥和裕
YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

88, Rue des Cantonnais 88

Hanoi (Tonkin)

TELEPHONE N° 216

Bản hiệu có bán buôn các thứ nước hoa, xà phòng thơm, hàng nội-hóa và hàng tây.

Có bán cả hàng tơ, lụa và các thứ nguyên liệu làm hàng, quý khách muốn mua hàng, cứ đến mà xem hàng. Tuyệt xảo, giá rẻ.

Nay mới có đủ các mới, xin quý khách lưu ý mà mua cho. Những hàng cũ đã bán được, xin chớ hỏi đến và không có mặt cả ở đây. Quý-khách ở hàng xin quý-khách chớ lỗi ước.

Quý-khách ở gần xin đến bản hiệu mà mua cho tiện, nếu ở xa thì gửi thư về bản hiệu xin gửi mandat cho được.

2030 YU-WO-TSEONG

HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ.

Nếu các ông đã dùng đủ các món thuốc rồi mà bệnh vẫn chưa khỏi, thì nên mua thứ thuốc hiệu **PEANUT OINTMENT** dùng để ngay tập tức sẽ thấy công hiệu, bệnh sẽ khỏi ngay. Thuốc này có bán tại hiệu **LAFFITE & Cie** ở Hanoi và các hiệu **LAFFITE & Cie** khắp Đông-dương.

ĐỖ KIM-HOÀN

BIJOUX GOLDTUBÉ

Dùng rồi lại bán lại 1 fr. một gam

2 fr. 00

Tiền cước : 0.60

Các thứ nhẫn gọi là BAGUES ECUSSON trên này, thực là chắc chắn dùng tuổi. Có nhẫn hai mươi đầu lên, hoặc khắc cả tên như « MARIE », « SUZANNE », « SOUVENIR », giá 1 fr. 75. Xin quý-khách biên rõ số cái kiểu nhẫn muốn mua. Hôm nay các ngài mua một cái nhẫn, nếu các ngài không ưng ý, thì chuyến tàu sau bản hiệu sẽ tiếp lại trả.

Còn như cái khổ nhẫn, thì các ngài lấy một miếng giấy bồi, khoét một cái lỗ vào đấy làm mẫu rồi gửi một cái mandat 2 fr. 50, đầu hiệu

BIJOUX GOLDTUBÉ, Rayon E

211, Rue Saint Honoré, PARIS

Có chuyển tàu sau các ngài sẽ nhận được cả nhẫn và quyển Catalogue và những đồ tặng

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hanoi, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bảo-chế MONTÉS

54, Phố Paul Bert, Hanoi

Những người thiếu máu, huyết kém, nhất là con gái những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước và khói nên dùng thuốc

Peptonate de fer MONTÉS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy đợt

Giá tiền 0$ 80

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

Librairie-Imprimerie FRANÇAISE

Nouvelle Imprimerie franco-annamite

của M. L. HOUTTER

Thầu in trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển . . . 0$ 80

Tiền cước mỗi quyển . 0, 12

Ai ở xa xin viết thư và cho ông Bùi-xuân-Thành 61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

TAM-TINH-Y-QUÁN

Phố hàng Nâu, số 35 — Nam định

Bản Tam tinh có chữa thuốc cam mạch bổ thuốc bổ máu nhiều thứ bệnh khác. Ấy bởi cũng bởi bệnh tật các ông chế nguyên, cơ tinh có chữa đủ các bệnh nước nào đi nữa nó cũng phải sau thuốc công dụng bổ mạch khởi có người giữa, có lấy phải giá người nghèo không qua không tiền thuốc cũng cho. Chữa các bệnh như sau này đây ông mộng tinh, di tinh, mơ tinh, mình mẩn dương suy không đủ tác, bệnh nguyên không đều, huyết hư, huyết đau, huyết bế, huyết rách, kai bư sinh kinh đái, bức rức bước kinh thấy gió liền mồm mình ra trắm mồng không đi ra, ăn ở đi không muốn, các chứng đau dung dan tức tinh nóc, ho lao, ho đàm suyễn, thổ huyết, thọ huyết, ọc huyết, ọc huyết, tỉ huyết, bồng huyết, phong thấp sẽ chứng bất tọp tê bại, gân xương, giá mỗi hộp hay là mỗi đồng

Bản mới có công cứu hay ai tặng mà bán nhiều chỉ chữa nên giá thì khỏi mà mất nhiều, mỗi mỗi 1 đồng. Trẻ con nên vừa đâm nuyễn đi mỗi mỗi 1 đồng.

Lâu ra giang mai, nên nước, nên khoe và phi nọc không tốn tiền, ai mình đau nhẹ thường cũng chữa 1 đồng, nặng 2 đồng. Cho ăn uống thực thì mỗi tăng 4 đồng. Thuốc bổ cần nhưng xong bệ huyết giá trả trai gái đều dùng được cả mỗi hộp 1 đồng.

Thuốc cai 4 chiếc ngài nào ăn nặng đã lâu nặng khỏi không cai và đi làm được thì 1 đồng chai 7 đồng chai con 3 đồng, chỉ khách ở xa viết thư về xã bệnh bản hiệu gửi mandat cho sẽ gửi cách tinh hóa giao ngân, ngài gửi mandat chước, xin để cho sau này : M. TRẦN-ĐỖ ở TAM TÌNH-Y QUÁN à Nam định

PHONG-TAI

EOTTIER

43, Rue des Pipes — Hanoi

Kính trình quí-khách,

Bản hiệu có tiệp được nhiều thứ da tốt đẹp. Bản-hiệu mới soạn Catalogue mới, quý-khách cần dùng xin gửi thư về. Bản buôn tính giá rất hạ

PHONG-TÀI kính mời

yếu đuối vàng vọt

GẦY MÒN

Thuốc SIROP

DESCHIENS

có buyết bổ

Làm cho lương tâm mau mau, ấy là một vị thuốc của các Lương y Âu Châu.

Thuốc này hiệu hoàn khách bổ máu rất mau chóng. Các nhà thương tại Hanoi đều dùng cả.

Gửi mandat tại Hanoi : DESCHIENS, 9 đường Pasteur Hanoi và các nơi bán thuốc.

CAO-BẠCH

Hiệu Lan-Phương chúng tôi chuyên làm khăn vấy, đã lâu năm, vẫn được quí-khách sẵn lòng tin cẩn. Nay bản-hiệu lại thay đổi kiểu dáng mới thực là thanh nhã, và lượt đoàn rất chậm. Vậy xin có lời kính cáo để quí-khách sẵn lòng chiếu cố. Cách đo đầu bằng cái lạt giang mỏng cho đúng bề vào thư gửi về cho hiệu, làm xong xin gửi ngay theo lối tỉnh-hóa giao-ngân ; tiền cước quí-khách sẽ chịu cho.

Khăn lượt tây 7 nếp gió . . . 4$ 00 | Khăn lượt ta hàng tốt. 2$ 80, 2$ 00

— nhiễu tây và satin. . . 3 80 | — sữa. 1 20 0, 60

Và có bán giấy trắng không cổ để caoutchouc giá 1$ 40 một đôi.

3118 LAN-PHƯƠNG 88 79 Hàng Đào, Hanoi

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

DA TỐT GIÁ HẠ

Thưa các ngài,

Bản-hiệu xưa nay đã quen tay nắn đúng các kiểu đi tốt, các ngài đã dùng qua đều rõ, vậy nay bản-hiệu lại xin tỉnh giá hạ hơn trước, xin các ngài chiếu cố. Bản-hiệu mới có thứ kem đánh giày vernis khoe mà đỡ khói rạp, khi bôi để mưa gió sẽ đánh, thì đã niềm làm (Crème VERNINIAN).

NGUYỄN-TIẾN-HAM, dit THUẬN-THANH

Ouvrier Cordonnier

7, Rue des Cuisses Hanoi

(Có cửa tại đó để các ngài)

NƯỚC HOA HIỆU L. T. PIVER

Nước hoa Floramy. . . .	0$ 95
Nước hoa Pompéia. . . .	0. 95
Nước gội đầu Pompéia .	0. 65

GIÁ HẠ NHẤT Ở BẮC-KỲ NÀY

Bán tại nhà Bào-chế CHASSAGNE

Số 59, phố Paul-Bert, Hanoi

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu Thuốc Lợp-làng ở phố Trang-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ELIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước* . . . . Giá : 1$ 25

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE *Thuốc hạt* . . . . Giá : 1 . 25

Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phổi rất hay. Người lận trẻ con đều dùng được cả.

DÉPURATIF RIBAL. *Thuốc tẩy huyết và tiêu độc (là thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . . . Giá* 1$ 50

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to . . . . . Giá:* 1$ 25

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản hiệu xin trả lời ngay

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bảo-chế MONTÉS

54 Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, sưng đo dầy, đau đo dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc

Elixir Tridigestif

có chất Pancréatine, Diastase và Pepsine

Giá mỗi chai 1$ 50

Có bán tại Nhà Bà chuông, Hanoi

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bảo-chế MONTÉS

54 Phố Paul Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mẩn ngứa, khi huyết sưng vẫn thấy thể mọi một vài cơn, tay đi kèm huyết sinh ra rạo phổi, làm cho hơi bị nặng thuốc này rất dễ, ai ai cũng nhanh không có lương giờ bàu giờ. Hai thuốc này có hợp đồng các quan thầy, thuốc chúng chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết

giá 1$ 50

CÁC NHÀ THẦU KHOÁN! CÁC NHÀ CHỦ MỎ!

NÊN CẦN THẬN!!!

VỀ VIỆC KHI DÙNG MÌN MỒI ĐI

NÊN MUA KÍP DÙNG

S.A.C.M TOÀN BẰNG **THÉP NGUYÊN**

CÓ THỂ DÙNG BẾN KHI MÌN HẾT MỚI THÔI

CÓ CHỨA SẴN NHIỀU. — TIỆP ĐƯỢC THƯ GỬI HÀNG NGÀY

CÓ CÁC KIỂU ĐỂ ĐẶT CÁC MÁY

CHO CÁC NHÀ MÁY, NHÀ MÁY ĐIỆN, MÁY ĐÁO, CÓ ĐỒ DÙNG VỀ NÔNG NGHIỆP, V. V.

Siège social et Ateliers de CONSTRUCTIONS MÉCANIQUES à HAIPHONG. | Giây nói : No 68 | Télégrammes : CARBESTAN

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lần mua vé thứ giá 20 cuon, con thứ đông làm 20 tháng mỗi tháng ba mươi quan. Hay tiền đến đâu, liền được ngay rõ ve, riêng mình có quyền cổ-hưu, số vé trong số thì được số đến. Mình chỉ cần cho đánh địa một tí, thời bên nhà không ngại đến, mà đã được áp các cuộc rút số, lại được số được nhiều mới nữa và rất quý có sinh lợi nhuận.

Và Crédit National mỗi năm làm kỳ để mua vé số 15 tại Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre

Mỗi lần rút số có :

1 lô.	MỘT TRIỆU
1 lô.	500.000 quan
2 lô.	200.000 quan
3 lô.	100.000 quan
6 lô.	50.000 quan

Vẫn rút số tám kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rất số cũng để trang làm

Muốn dự vào cuộc rút số ấy, nên gửi 20 cuon và ảnh chụp nhẹm nhẹ.

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papere, MARSEILLE (France) R. C. 6576

Tuyệt bán về mặt theo như bản lược ngày 12 Mars 1920, các nhà mua sẽ được đủ điều chắc chắn

Le Gérant : NGUYỄN VĂN LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)